

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil 16. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: Šeststopenjska petič-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnisti: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 173.

V Ljubljani v soboto, 1. avgusta 1885.

Tečaj II.

Vabilo na naročbo.

Z avgustom 1885 pričela se je nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Po pošti:	
za celo leto	gld. 10—
„ pol leta	„ 5—
„ četrt leta	„ 2-50
„ en mesec	„ —85
Za Ljubljano:	
za celo leto	gld. 6—
„ pol leta	„ 3—
„ četrt leta	„ 1-50
„ mesec	„ —50
za donšanje v hišo vsak mesec 9 kr.	

V preudarek.

II.

Umovanju našemu je temeljna podlaga, da je zavarovanje dandanes uže prevažna funkcija javnega prava, nego da bi jo brezskrbno mogli prepuščati zasebni podjetnosti. Socijalni život hira vsled jednostranske kapitalistične produkcije; družba človeška razpada če dalje bolj v dve strogo ločeni kategoriji, v ogromno večino neprostih proletarcev, katerim oblastno gospoduje peščica prevzetnih bogatašev, preširna plutokracija. Drzno rovanje rudečkarjev, anarhistične zarote in rudododelstva ne bodo mogla preprečiti te preosnove. V ta namen treba marveč pozitivnih sredstev, s katerimi se slabotni posameznik ohrani

in obvaruje pred navali požrešnega kapitalizma. Tem sredstvom je v prvi vrsti prištevati dobro urejeno, sistematično razvito zavarovanje, tedaj je tudi gledati na to, da se pristojni javni faktorji, država ali dežela, polasté zavarovalnega posla.

In kedo more zanikati, da bodo posledice take organizacije blagodejne za celoto kakor za posamezne zavarovance? Sedaj opravljajo nalogo zavarovanja v naši državi skoro izključno zasebne družbe, deloma delniška društva, pri katerih delniški kapital svoje obresti išče, ali pa medsebojne zavarovalnice, katere sicer niso bile ustanovljene zavoljo dobička ter imajo sigurno prednost pred njih tovaršicami. Velika konkurenca sili vsako tako podjetje, da razmerno visoke premije zahteva od pojedinega zavarovanca. Koliko stane uže akvizicija, koliko druga uprava, koliko požirajo upravni svéti, koliko se dividende plačuje delničarjem! Res je, da pri medsebojnih zavarovalnicah, katere dobička po svojih pravih iskati ne smejo, dividende odpadejo, toda vender ostanejo vsi drugi stroški. Poleg tega učé žalostne skušnje, da šestokrat v premijah vplačani kapital niti varen ni; polom banke — in siromak zavarovanec goljufan je za vplačane premije, delničar za svojo delniško glavnicu. *Exempla sunt odiosa!*

Vsem tem neprilikam se izognemo po posilnem zavarovanju, če se ga loti dežela. Število zavarovancev se bode izredno pomnožilo, narastlo bode morda na deseterni znesek; naravna posledica temu bode in mora biti, da se premije znižajo v istem razmerju. Zavarovanje bode tedaj samo po sebi uže cenejše, nego je bilo dosihmal.

Ali ob jednom odpade večina režijskih troškov; nadležni akvizitér in generalni zastopnik, upravni svétnik in kapitalist, kateri svojo mastno dividendo zahteva, vse to izgine s površja. Tudi izterjanje premij bode se dalo dober kup urediti. Le dogovora treba z državo, in davkarije pobirale bodo zavarovalne premije na isti način in v istih obrokah kakor državne davke ali deželne priklaide. Naravno se vé da, da nam država te ljubavi ne bode zastonj storila. Toda če jo s primerno provizijo odškodujemo za večje troške, prouzročene po večjem broji nastavljenih davčnih uradnikov ter za denarno izgubo, katera jo zadene vsled zmanjšane pridobnine in dohodkarine posameznih zavarovalnih društev, se tudi ona sigurno ne bode obotavljala. Saj mora i državi biti na tem, da se zavarovanje širi med narodom ter vsaj vrednost poslopja ohrani, ako ga je požar uničil in v razvalino spremenil!

Tudi to treba v poštev jemati, da taka deželna zavarovalnica niti rezervinega zaklada potrebovala ne bode. Recimo tudi, da je po velikem požaru prouzročena škoda tolika, da je zavarovalnica iz svoje blagajnice pokriti ne more. V tem slučaju bode jej lahko na pomoč priskočila država. Le ta mora v svojih blagajnicah vedno na razpolaganje imeti velike svote, tako zvane „Activ-Cassenbestände“, s kojimi ne zna, kám. Da bi novci te baže brez obresti trohneli in plesnili v Wertheimericah dotičnih uradov, je vsekako nezmisel. Treba jih marveč na kratke obroke naložiti pri raznih bankah, katere sedaj navadno le 2½%, ali še manj plačujejo od takih kapitalov. Zakaj tedaj ne bi državna uprava pri takih prilikah rajše deželni zavarovalnici ne posodila

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richembourg; po E. Vacanovi predlovi prosto poslovenil Janko Leban.)

I. Del.

1.

Vesoul je lepo, malo, starošegno mesto v Franche Comté. Nekaj milj od njega, na potu proti Grayu, stoji vas Frémicourt; krasna košata drevesa jo obsenčujó in vas le-ta je ob bregu male, bistre reke, katero zovejo Sableuseo.

To ime Sableuse ima skoro gotovo od drobnega belega in mehkega peska (sable), kateri jej dela strugo.

Tla te pokrajine (Haute Saône) so jako rodovitna, kar osrečuje tamošnje prebivalce. Na desno je ta kraj omejen z visokimi gozdnatimi gorami, ki se krasno kupičijo, presekavajo ter potem polagoma spuščajo proti Alzaciji. Lepo je videti velikanske vrste dreves, ki venčajo te gore in katerim prizanaša sicer pustošljiva človeška roka.

Na levo se razteza zelena dolina, čez katero tekó potoci in curljajo vodne žile, katere so služile kmetovalcem v gospodarske namene. Ta dolina se odpira na necem mestu v širino treh kilometrov, potem se pa naenkrat zožuje ter steka se z reko vred v sotesko, katero delate dve brdni steni.

Pri vходу te doline, po prilici dvajset minut do vasi Frémicourt, nahaja se pristava Seuillon.

Leta 1850., ko se pričinja naša povest, gospodaril je na tej pristavi, ki je bila največja onega kraja, nje lastnik sam, Jacques Mellier.

Hlevi, kladnice in žitnice se nahajajo v dveh čedno zidanih kamnenih poslopih. Nekaj od njiju stoji hišica, ki je takrat služila v stanovanje pastirju in njegovi obitelji. Glavno poslopje samo, kjer je bival lastnik, ločen od poslov in hlapcev, podobno je bilo s svojim lepim belim ospredjem, ki je imelo v prvem nadstropju osem visocih in širokih oken, veliki gosposki hiši.

Jaques Mellier je bil petdeset let star. Bil je resen, oster mož, čemerem, molčeč, ki se ni nikdar smejal. A pri tem bil je vselej pravičen in nepristransk, kadar je hvalil ali grajal. On je bil, kakor je naneslo, ravno tako dobrohoten in zeló

dober, kakor neupogljivo oster. Strašno je bilo, kadar se je mož razjezil, na srečo, da se je to redkokrat godilo. Najsrčnejši so drhteli onda pred njegovim pogledom. Navzlic temu bil je priljubljen zaradi svoje pravičnosti; ljudje se ga niso bali, temveč spoštovali so ga. Užival je sploh dobro ime in nikdo ni bil gledé časti tako občuten, kakor ravno on.

Da bi mu na pristavi gospodaril in dela poslov in dninarjev nadzoroval, imel je Jaques Mellier pri sebi necega Pierre-a Rouvenat-a. Bil mu ni to podložnik, temveč zaupen prijatelj, skoro bi rekli, drug brat.

Pierre Rouvenat je bil nekaj let mlajši od svojega gospodarja, ki mu je bil prijateljski udan. Rodil se je bil na pristavi, stariši so mu počivali na pokopališču v Frémicourtu, in ker ni bil nikdar slavohlepen, ostal je na posestvu možu na strani, s katerim se je kot otrok igral in čegar trmo in jezo je vselej potrpežljivo prenašal. Njegovo življenje je bilo: delo, udanost, zatajevanje samega sebe. On sam je poznal nazore in skrivne misli Jaques Mellierove, in le on je imel pravico (dasi je bil zmerom pripravljen, ubogati kakor vsak posel) kot najstarši služabnik in prijatelj svojega

potrebnih svot po isti ali nekoliko višji obrestni meri, zlasti če zna, da uže pri prihodnjem davčnem obroku izposojeno glavnico zopet nazaj dobí?!

Iz vsega tega se dvoje razvidi. Velike ne-zgode, katere se sedaj proučujejo po razsaja-jočem elementu, zmanjšale se bodo v izdatni meri; ne bode se več pripetilo, da požrešni zu-belj tekem nekoliko ur cele nesrečne vasi na be-raško palico spravi. Tudi onim, kateri so uže se-daj zavarovani proti ognju, nastane dobiček, ker bode premija pri deželni zavarovalnici nižja in varnost uplačanega denarja vsekako neprimerno večja. Dežela pak se bode ukoristila s tem, da so one svote, katere sedaj v obliki mastnih dividend plačujemo zavarovalnim društvom izvan dežele vstanovljenim, in one, katere stane predraga uprava dotičnih zavarovalnic in njih medsebojni konkurenčni boj, v kolikor se zavarovancem ne prihranijo vsled znižanih premij, da so one svote sedaj na razpolaganje deželni upravi in njenim nameram.

In baš na ta način, s čistimi dohodki posil-nega zavarovanja proti ognju se bode dala doti-rati deželna hipotekarna banka. Istina, da v prvih letih ne bode mogla gospodariti z ogrom-nimi svotami, ne bode mogla s polnimi rokami iz-posojevati kapitalije na vse kredita potrebne do-mače posestnike. Toda zmožnost njena povzdignila se bode v isti meri, kakor poslovanje dež. zavaroval-nice in finančni uspeh tega zavoda. Ne bode ji treba, pri kapitalistih denar na posodo jemati ter drago ga obrestovati; iz zavarovalnega dobička dajala bode svojim dolžnikom posojila morda po 4 od-stotke, in ker je po našem mnenju amortizovanje hipotekarnih dolgov neobhodno potrebno, po 4½, oziroma 5 odstotkov. S tem pa se bode ob jed-nem znižala obrestna mera, katera je zlasti v ne-katerih dolenjskih in notranjskih okrajih nepri-merno visoka. Posestniku ponudila se bo prilika, konvertirati stare svoje dolgove z previsocimi obrestmi ter v red spraviti svoje denarne raz-mere. Z jedno besedo, imobilijarni kredit, jeden najvažnejših pogojev zdravega narodnega gospodarstva, se bode uredil!

To so nazori, katere rojakom podajemo v resni preudarek. Stvar je prevažna, da bi jo takoj kot samostojni predlog hoteli predstavljati čitate-ljem „Ljublj. Lista“. Veliko je — priznavamo — pomislekov v pravnem, finančnem in praktično-tehničnem oziru; ali ker smo prepričani, da je jedro naše misli zdravo in namen teh člankov po vsem domoljuben, hvaležni bodemo slehernemu, kateri nam ugovarja ter nas kritikuje *sine ira et studio*.

gospodarja v čem opominati in se celó njegovi volji vstavljati, če se mu je vzvidelo potrebno.

Jacques Mellier je bil uže dvanajst let vdo-vec; pa imel je edinega otroka, hčer; ona mu je bila nada, veselje, ponos.

Gospodična Lucila Mellierova nastopila je bila svoje devetnajsto leto. Velika in vitka je bila, ljubka kakor nasmehljaj in vesela kakor solčni žarek v maji; teško bi bil našel v Franche Comté lepšega dekleta od nje.

Pesnik bi jo bil nazval nedvomno nympho Sableusesko ali vilo Seuilonsko.

Njeni krasni črni vlasje so jej vrh glave tako postavljeni bili, da jej je ostalo čelo prosto, ki je bilo visoko, belo in nekoliko obokano; pod tem krasnim čelom pa so se svetile dekletu velike črne, a vendar čiste oči, polne sladkih sanj in nepopisne miline. Njena rožna ustica so, smeh-ljajoč se, pokazovala lepe bele zobe. Njena okrogla, sveža, nežno-rudeča lica in nje nosek z nepregib-nimi nosnicami, vse to je podeljevalo njenemu na-vadno mislečemu in milemu obrazu neizrečeno krasoto. Njena ušesa so bila čudovito pravilna, ravno tako kakor nje krasni tilnik. Noge so jej bile majhne, lepo ustvarjene, nje ročice, z vitkimi prsti, oprijemale so se njenih laktov, ki so bili

Čehi pa Slovenci.

Pod gorenjim naslovom prinašajo „Novice“ od zadnje srede članek, v katerem se nekako v spored stavi česki narod s slovenskim. To samo ob sebi ne bi bilo nič posebnega; tako, v marsikaterem oziru opravičeno primerjanje obeh slovanskih narodov našli smo tudi uže po družih časopisih čestokrat, in to bi ne bilo, kar bi nas napotovalo baviti se s tem člankom „Novic“. A v tem članku nahaja se tudi sledeči, v na pol prozorno tančico zavrit odstavek:

„Največo škodo trpela je naša narodna stran še le po tem in vsled tega, da je ono prvo ru-šenje naše sloge, da je sovražen korak nasproti nam zvestim zaveznikom iz velikega posestva — našel zaslonbo in izredno podporo v krogu, kateri ima sicer moč, pa bi ne smel tako segati v borbo, in v krogu, ki se je do sedaj sam imenoval nam prijaznega in katerega smo tudi mi smatrali za prijatelja. — To je nevarna, morebiti celó po-gubna rana, katero nam je vsekala nesrečna, nek-daj prijazna roka, in to je, kar mora najbolj bo-leti vsakega, kdor ima še srce za naš narod. — Škoda prizadeta nam se ne more popraviti drugače, kakor z brezozirnim razkritjem in izrezanjem one rane.

Nasledki našega narodnega oslavljenja poka-zali so se takoj pri volitvah velikega posestva. Koliko glasov štela je narodno-konservativna stranka pri prejšnjih, koliko pa pri zadnjih volit-vah te kurije — to je bil skok nazaj za petino glasov!

Pa hujši nasledki kazali se bodo še v pri-hodnosti. Rajši molčimo o njih, da se nam ne bo moglo očitati, da prorokujemo ono, kar bi nam bilo po volji. Ravno nasprotno je res.

Žalibog pa so posledice onega neizogibne, in mnogo teskega dela vseh rodoljubov, ki so to v dejanji in ne samo na jeziku, bo treba, da se na-sledki omeje gledé kraja in časa.

Izrezati bo treba bolni del rane — smo rekli zgoraj, zato, da se bolezen ne bo širila dalje. Ako bi se to ne moglo zabraniti, potem je boljši, da rajši prej ko kasneje pripustimo k rani za-nesljivega zdravnika — nasprotnika, da nas zopet nauči spoznati vrednost in moč narodne sloge in discipline, kadar pa se to zgodi, tedaj se bodo tudi za trenutek preslepljenim odprle oči, videli bodo one, ki so sebičnost svojo skrivali za krinko rodoljubja, ki so sejali med nas razpor in tako pripravljali pot nasprotnikom, da nas še dalje za-tirajo.

Med tem si Čehi vspešno prizadevajo, utrje-vati svoja tla, zagotavljati si svojo moč v strogeji organizaciji, zavarovati se za prihodnje slabeje čase s tem, da so na podlagi enakopravnosti zmi-

taki, kakor da jih je naredil umetnik od rožna-tega mramora.

„Podobna je ranji materi kakor kaplja kaplji“, trdili so oni, ki so poznali njeno mater. In to je bilo tudi resnično. Po svojem očetu pa je imelo mlado dekle ponos, neodvisen značaj in energično voljo.

Izšolala se je bila v nekem samostanu in se-demnajst let stara povrnila se je k očetu takó odgojena, kakor je bilo to primerno nemalemu njenemu premoženju.

Jacques Mellier je bil čestihlepen za svojo hčerko; celó, ne gledé na lepoto in ljubeznivost Lucilino, moral se je nadejati uže zaradi njene dote, katera je presežala sto tisoč frankov, da jo s časom omoži v kako najboljših družin dežele.

Toda: „Človek obrača, Bog obrne!“ pravi pregovor.

Jacques Mellier je imel okušati vso istinitost teh besedij.

V neki noči, ko mu je bilo v spalnici pre-soparno, vstane s postelje ter odpre v svoji izbi okno, ki je bilo obrneno na vrt.

Ozračje je bilo zeló soparno, a hudo vreme ni grozilo. Niti oblaka nisi videl na nebu, ki je z migljajočimi zvezdami posuto. Od časa do časa

raj pri volji mir storiti s svojimi nasprotniki, pre-skrbeti pa si tudi prijateljev v onih krogih, ki so njihovo prizadevanje do sedaj opazovali z neza-upnim pogledom. Čehi pridobivajo si bolj in bolj sočutje v velikih političnih vprašanjih zmiraj me-rodajnih ogerskih politikov.

Kdo pa bo maral biti zaveznik Slovencev, dokler nimajo toliko lastne moči, da bi se otresli ene same osebe, katera misli, da pod krinko ro-doljubja sme rušiti narodovo slogo in tako spod-kopavati narodovo moč in veljavo.

To so v kratkem posnetku pota, po katerih hodijo zastopniki českega naroda, da so spravili narod svoj, stoječ pred nami kot vzor duševnega razvitka in gmotnega blagostanja — do velike moči in velike politične veljave. Posnemajmo jih mi razumno v svojih tesneje omejenih, neugod-nejših razmerah in prizadevajmo si posebno, da s krepkim pa zmiraj previdnim postopanjem, so-sebno pa v nerušljivi slogi nadomestimo, v kolikor so naše razmere neugodnejše in vsled tega moč in veljava naša manjša.“

Cel ta odstavek odlikuje se po svoji nejas-nosti. Sicer se nahaja v njem dovelj ostrih in brid-kih očitanj, a vse se nam kaže v nekaki megli, vse je tako polno skrivnostnih namigljejev, da je težko uganiti, kam „Novice“ prav za prav me-rijo in kaj da nameravajo. Naj „Novice“ nikar ne mislijo, da se čuti kedo na naši strani zadetega in da zaradi tega naše obrača ta očitanja. Temu ni tako. Vender ker današnje razmere poznamo in ker vemo, kako se v novejšem času postopa, kako se napada in proti komu se osti obra-čajo, želeli bi, da se „Novice“ ne skrivajo tako bojzljivo za grmom, da temveč jasno, brez ovin-kov, iz oči v oči povejo, kaj jim na srcu leži, da se jim tudi iz oči v oči lahko odgovori, ako po-treba. Tako je bila do sedaj navada mož!

Kar se tiče stavka: „Našel se je celó v sredi izvrševalnega odbora ud, ki je v slepem samoljubji, teptajoč narodno disciplino, rušeč sloge vse narodne stranke svojo osebo višje stavil, ka-kor miren napredek v narodni slogi“, ni dvojbe, da se obrača proti nekdanjemu ured-niku našega lista, prof. Šukljetu. Zdi se nam tedaj naša dolžnost, da k temu nekoliko pristavimo. Pred vsem moramo odločno zanikati, da bi bil ravno prof. Šuklje oni, ki je motil vedno mir in rušil slogo med narodno stranko. Tako soditi za-more le pristransk človek, kojemu strast kali jaseu pogled, ali človek!, kojemu resnice ni mnogo mar. Kar se tiče trditve, da je bil prof. Šuklje izvrše-valnega odbora ud, znano nam je toliko, da je bil on, predenj se je razšel zadnji deželni zbor, res v ta odbor izvoljen na isti način, kakor vsi drugi udje izvrševalnega odbora, vemo pa tudi,

je le nemo zasvetlikalo na obzorji. Bila je sicer jako vroča, pa lepa, soparna in prozorna noč, ka-keršno pač poznajo v Indiji. Ni listje se ni ganilo, najmanjšega šumotanja ni bilo v drevesnih vršičih. Murni samó glasili so se melanholično v visoki travi.

Zdaj začne bítí polu noči z vaškega zvonika.

Nadihavši se nekoliko dišečega zraka poletne noči, hoče se zopet spustiti na svoje ležišče, ko se mu zazdi, da je opazil senco, katera je lezla pod visečimi vejami ovočnjaka.

Stopi korak nazaj v temoto sobino ter po-slušá in čaka.

Senca se bliža; zdajci lahko sliši majhni šu-mot previdnih stopinj in razločno ugleda temno podobo, ki je lezla po drevoredu. Podoba ta se je bližala počasi in previdno, kakor da bi se bala, da je kdo ne opazi.

Odprši na lahko mala vrata, stopi v hišo. Jacques Mellier se umakne do zida svoje sobe, poriblje si oči, kakor bi se hotel osvedočiti, da-li ne spi. Spoznal je bil svojo — hčerko!

Hipec časa se ne premakne, srpo gleda, roki ste mu brez moči, nema nobene določne misli, kakor bi bil okamenel. Potem se pa strese po vsem životu ter jekne: „Kaj je bilo to?“

(Dalje prihodnjic.)

da se prof. Šuklje nikdar ni klical h kaki seji izvrševalnega odbora, da se nikdar ni poprašal za kak svet, in da so se vsi sklepi tega odbora sklepani brez vednosti prof. Šukljeta. Na kak način se zamore tedaj prof. Šukljetu očitati, da je kot ud izvrševalnega odbora ravnal zoper njega sklepe? Ako je pri vsem tem kedo nekorektno postopal, storili so to gotovo le tisti udje izvrševalnega odbora, ki so prof. Šukljeta kot izvoljenega uda izvrševalnega odbora tako prezirali, da mu niti o enem svojih sklepov niso vednosti dali!

Mahdi je mrtev.

Po poročilih, katera so v slednjem času došla angleški vladi, ni več dvojbe o Mahdijevi smrti. Mahdijevo smrt, za Angleško velevažen dogodek, poročal je uže prej anglešk poveljnik iz Suakima, prišli so k njemu ljudje, kateri so se udeležili Mahdijevega mrtvaškega spreveda, pogreba. Mahdi je baje umrl za kozami v meseci juniji v Omdurmanu pri Kartumu.

Ravno štiri leta trajalo je proroško poslanstvo Mahdijevo, kratek čas sicer, a polen velevažnih dogodkov, katere bodo še v letih poznih slavile moslemske pravljice. Tih in priprosto je živel Mohamed Ahmed, tesarjev sin iz Dongole, kateri je delal recepte iz korana.

Živel je v mali vasi na belem Nilu, dokler ni zanj bila ura, da je nastopiti imel kot „božji poslanec“. Tedaj pa se je pokazal iz zatišja. Koncem julija 1881 čul je Reuf paša, tedanji glavni guverner v Sudanu, prvokrat o nastopu Mahdija. Okolo proroka zbrali so se najprej člani rodu Bakkara, t. j. kravarji. Še isto leto je novi rod Jusufa pašo ter si osvojil zelenico Kordofan, čegar glavno mesto Obeid si je izvolil za stolico. Zmago za zmago si je priboril proti svojim sovražnikom. V štiridnevni bitki pri Kašgilu (november 1883) pobil je čete Hiks paše (10000 mož in 1000 častnikov); v vzhodnem Sudanu pa se je tudi zmagonosno bojeval njegov vojvoda Osman Digma; užugal je Egipčane pri Tokarji in Sinkatu, pri dveh zelo utrjenih mestih, kateri pa si je pozneje tudi osvojil in podvreči se mu je morala vsa posadka. Angleška je posredovala, a njeni vojaki so drago morali plačati zmage pri vodnjaku Tebu in pri Tamanibu. Dne 18. februarja prišel je Gordon paša kot Gladstonov „pomiritelj“ v Kartum. Njegov oglas je še dobro v spominu: Mahdi se imenuje emirjem v Kordofanu, odpustijo se davki, zopet se dovoli trgovina z robovi. Dalnji dogodki sudanske žaloigre so znani: Grahamovi brezuspešni boji pri Suakimu, Wolseleyevo brezplodno potovanje v Sudanu, boji pri Abu Kleji in Gubatu, smrt junaškega generala Stewarta in konečno — dne 26. januarja t. l. — pad Kartuma, kjer je postavil Mahdi tedaj svoj vladarski prestol in kjer je zdaj našel smrt.

Mahdi ostavi dva sinova, izmed katerih je starejši, Ismail, še le 13 let star, in več hčera.

Zvezda, katera se je tako svetlo pokazala na mohamedanskem obnebj, je torej zatemnela, ugasnila; rešitelj Mohamedanov, kateri je hotel preotovati v Kairo in Carigrad, kateri je hotel zasedeti vladarski stol, da bi vladal vzhodu in zapadu, izdihnil je slednji izdihljaj in razbito je kraljestvo njegovo, predno so se mogle njega meje razširiti do Egipta.

Mahdijeva smrt je velik političen dogodek, kateri bode imel prevažne posledice. Mahdi Mohamed Ahmed zapustil je sicer, kakor nekdanji prorok Mohamed sam, za seboj naslednika, „kalifa“, to je namestnika; ta naslov pridevajo si dediči proroka Mohameda, in turški sultani imajo ga še danes. A če bi bil ta naslednik tudi boljši vojvoda nego je bil Mahdi, pomagalo ne bode nič; ohladilo se bode med narodom vse navdušenje, vera v njegovo proroško poslanstvo ne živi med narodom in pozabil se bode predno še nastopi zmagovalno pot. Nov Mahdi ne bode nastopil lahko tako kmalu zopet, kajti med narodom razširjena je vera, da mora novi prorok biti po vnanje nekoliko podoben Mohamedu. Po ustnem sporočilu

pravi Mahdi sploh ne bode imel naslednika, ker bode po njegovi smrti, ko bode dopolnil svojo nalogo, nastopil pravi knez vernikov kot namestnik (kalif) božji in prorokov ter bode šel v sveto mesto Meko. Kalif Abdullah, kateri naj bi bil Mahdijev naslednik, je njegov nečak; pred kratkim imenoval ga je Mahdi vrhovnim poveljnikom nad taborom v Omdurmanu. Njegovo popolno ime se glasi: Abdullah Selim Ibu Ismail.

Abdullah pridrl si je takoj po Mahdijevi smrti naslov „kalif“ (namestnik) ter s tem pokazal, da neče nastopiti samo kot verski načelnik, marveč tudi kot svetni vladar. Težko pa, da bi se njemu posrečilo, pridobiti si Mahdijevo slavo ter zbrati okolo sebe Sudance. Z Mahdijevim imenom združena je bila vera, da on versko in politično osvobodil Sudan, da ga napravi nezavisnega; s smrtjo Mahdija pa se je razpršila ta vera, Sudan zapal bode anarhiji, oslabeled bode, razkosal se in razdvojil in za Egipt odstranjena bode nevarnost, katera mu je pretila prej od tod.

Angleška pa se tudi veseli smrti Mahdija Mohameda Ahmeda, kajti z njegovim padom je toli zamotano sudansko-egiptovsko vprašanje postalo mnogo priprostejše in Salisbury si bode osvajal zaslugo, da je je rešil.

Domače stvari.

— (Iz Kočevja) piše se predvčerajšnjemu „Slovenskemu Narodu“, „da je tamošnje okrajno glavarstvo za dopolnilno deželnozborsko volitev (na mesto pokojnega Rudeža) razpisalo nove volitve volilnih mož. To se nam čudno zdi“, takó modruje dotični dopisovalec, „ker je ta praksa čisto nova. Do sedaj bili so volilni možje veljavni za vso šestletno deželnozborsko dobo in kadar je bilo treba nove volitve, volili so stari volilni možje. Mislimo tedaj, da bi bilo lahko ostalo pri dosedanji praksi, to temveč, ker imajo ljudje baš sedaj največ dela na polji in ne utegnejo po nepotrebnem gubiti časa.“ — K temu opominjamo, da ta praksa ni tako „čisto nova“, kakor misli g. dopisovalec. Vsaj kolikor je nam znano, volili so se tudi pri zadnji dopolnilni volitvi na Notranjskem znova volilni možje. Sicer pa se nam to sedaj tim primerneje in potrebneje zdi, ker je med tem stopila nova volilna postava v moč, vsled koje smejo tudi petakarji na voliše.

— („Skrajna nujnost.“) Ta teden doživeli smo redkost, da je bilo mesto revidenta pri računskem oddelku deželne vlade kranjske par dnij prej razpisano, predno je dotični gospod bil umirovljen. Ne vemo, kaj je bilo povod tej izrednej nujnosti, želeli bi pa, da bi se z jednako hitrostjo reševale druge nujnejše stvari in da bi nekoliko uvaževalo načelo „Noblese oblige.“ — „Tako piše včerajšnji „Slov. Narod“ med „Domačimi stvarmi“. Mi bi „Slov. Narodu“ svetovali, naj bi se za svoje stvari brigal ter pustil tuje na stran, osebito take, katere se tičejo državne eksekutive. Ob tej priliki pa lahko konstatujemo, da je dotični umirovljeni gospod želel lastnoročno prevzeti dekret svojega umirovljenja in ker se je vročitev ravno iz tega vzroka zakasnila, ni se dalo zadržavati one druge ukrepe, kateri so bili v zvezi s tem umirovljenjem.

In tudi nekaj nujnosti je bilo pri tem, ako blagovoli „Slov. Narod“ na to ozir jemati, da so pri računarskem oddelku deželne vlade kranjske uradniki, kateri služijo več kot 33 let in čakajo skoro sedem let zaman povišanja, kakor tudi taki, kateri vže nad sedem let brezplačno službujejo. Dalnje odlaganje dotičnoga natečaja bilo bi pa lahko vse te uradnike pripravilo ob jednomesečno višjo plačo.“ Naj se tedaj „rahločutni“ (!) „Slov. Narod“ umiri.

— (Potovanje v Prago.) Ker je potovanje na Velegrad zaradi tam razsajajočih nalezljivih boleznij prepovedano, sklenilo je nekaj rodoljubov vendar obiskati Prago, in sicer z navadnim vlakom, kateri se odpelje med 10. in 14. avgustom. Voznina ostane ista, kakeršna je bila določena za posebni vlak.

— (Veselica v Lescah.) P. n. občinstvo se usojamo opozarjati, da bodo jutri zvečer priredili ljubljanski šentjakovski pevci veselico v Lescah „pri Kristofu“. Program, katerega smo uže priobčili, je jako zanimljiv, in ker je čisti dohodek te veselice namenjen velevažnemu društvu „Narodni Šoli“, nadejemo

se, da se bode o priliki izleta na Gorenjsko udeležilo več rodoljubov te veselice.

— (Cérkniško jezero.) Iz Cérknice se poročča, da se bode jutri in pojutršnjem, dne 2. in 3. avgusta, na jezeru vršil največji ribji lov. Trije glavni požiralniki so uže suhi in tam ulovili so uže mnogo lepih rib in rakov. Za rake je baje letos posebno dobro leto.

— (Avstrijski klub turistov.) Da je delovanje avstrijskega kluba turistov v istini plodonosno ter uživa popolno priznanje, razvida se jasno iz tega, da se število članov vedno bolj množi in zdaj broji uže 8000. Število odsekov pomnožilo se je koncem l. 1884 od 41 na 57. V Kranjski se je letos ustanovil odsek „Postojina.“

— (Šolstvo.) Iz letnega poročila četvorrazredne ljudske šole v Postojini za l. 1885 posuemljemo, da je to šolo obiskovalo 176 dečkov in 167 deklic, vkup 343. Na tej šoli poučujejo gospodje Janez Thuma, nadržatelj in šolski vodja; Ivan Lavrenčič, katehet; Teodor Josin, učitelj; Ivan Okorn, učitelj; in gospodičini učiteljici Marija Steiner in Pavla pl. Renzenberg.

— (V Slatino) došlo je do 20. t. m. 1489 gostov.

— (Golobje-pismonoše.) Iz Maribora se poročča: Dne 19. m. m. priredil se je tu izlet golobov-pismonoš. Golobje izpustili so se tukaj ter so leteli proti Dunaju. V Mariboru ob 8. uri 20 minut izpuščen golob prišel je uže ob 11. uri 15 minut na Dunaj. Dne 26. julija pa so se zopet izpustili golobje in tedaj preleteli so pot od Maribora do Dunaja ob vihnem in deževnem vremenu v blizu starih urah.

Volilci gorenjskih kmetskih občin!

Prevzvišeni gosp. prof. Karol Hohenwart, kakor Vam je sam naznanil, prevzame poslanstvo ljubljanskega mesta.

Vsled tega si boste dne 6. avgusta t. l. na mesto njega izbrali družega poslanca za državni zbor.

Povprašani volilni možje, katerega da si zdaj želé, izrekli so se z veliko večino za gosp. kneza Ernesta Windischgrätz-a, za katerega je sploh znano, da je dober katoličan, pravi avstrijski domoljub, pa tudi prijatelj naše dežele in našega naroda in zastopnik narodne ravnopravnosti.

On je bil tudi v preteklem državnem zboru zvest član grof Hohenwartovega kluba in vselej v prijateljskem soglasju z drugimi našimi državnimi poslanci.

Niti ni najmanjše dvombe, da se bo on tudi v prihodnje neomahljivo držal ravno teh načel.

Centralni volilni odbor Vam torej z ozirom na izrečene želje od večine volilcev in prepričan, da je njih zaupanje po dosedanjih skušnjah popolnem opravičeno, z dobro vestjo priporočča, da vsi soglasno gospoda

kneza Ernesta Windischgrätz-a

za svojega državnega poslanca.

V Ljubljani dne 1. avgusta 1885.

Centralni volilni odbor.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 1. avgusta.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.65
„ „ srebri	83.30
Zlata renta	109.10
5% avstr. renta	99.20
Delnice narodne banke	867.—
Kreditne delnice	283.—
London 10 lit sterling	125.10
20 frankovec	9.91
Cekini c. kr.	5.91
100 drž. mark	61.45

Uradni glasnik

z dne 31. julija.

Naprava novih zemlj. knjig: Pri c. kr. okr. sodnji v Metliki za davčno občino Dobravico; poizvedbe dne 17. avgusta ob 8. uri zjutraj; — za katastrsko občino Radovica; poizvedbe dne 20. avgusta; — za katastrsko občino Lokvice; poizvedbe dne 10. avgusta.

Prostovoljne dražbe: V Ljubljani Fr. Fortune vila pod Rožnikom in k njej spadajoče premičnine (2236 gl. 79 kr.) dne 18. avgusta.

Eks. dražbe: V Škofji Loki posestvo Katre Florjančič iz Sore (905 gl.) dne 21. avgusta (3. rok) — V Kameniku posestvo Fr. Zemljana iz Jarš (3565 gl.) dne 1. avgusta (3. rok). — V Metliki zemljišče Mihe Miljavčevih dedičev iz Krivoglavice (368 gl.) dne 8. avgusta; — zemljišče Jos Zlagarja iz Boldreža (848 gl.) dne 16. oktobra. — V Ilir. Bistrici posestvo Marije Vičič iz Harij

(1170 gl.) dne 11. septembra; zemljišče Val. Penkota iz Parij dne 11. septembra. — V Ljubljani premičnine, n. pr. bišna oprava, Ant. Panholzerja iz Ljubljane (476 gl.) dré 12. avgusta.

Tuji.

Dne 30. julija.

Pri **Malič**: Schwarz, Kurzthaler, Horowitz, potovalci, z Dunaja. — Blau, trgovec, iz Zagreba. — Friedl, trgovec, iz Dombóvára. — Neumann, trgovec, iz Siska. — Gač iz Novega Mesta. — pl. Roth, c. kr. lajtenant, iz Ljubljane.
 Pri **Slonu**: Dr. Schweiger, odvetnik, in Witz, tovarniški vodja, iz Badena. — Sinoquina, bankovni vodja; Han in Marizza Marija z rodbino iz Trsta. — Wessel, zasebnica, iz Starega Trga.
 Pri **Južnem kolodvoru**: Oswaldella iz Florence. — Terdina, potovalec, iz Karlovca. — Beasnich, zasebnica, iz Švedske. — Gaber, dijak, iz Oseka.
 Pri **Avstr. carji**: Vitez pl. Rosinini, iz Trsta. — Sovinz iz Gradca.

Umrlí so:

Dne 30. julija. Ivan Turk, kozarjev sin, 27 1/2 l., Sv. Petra nasip št. 65, Bronchitis.
 Dne 31. julija. Emil Kratočvil, sin zasobnega uradnika, 7 mes., Poljanska cesta št. 35, ošpice.
 V civilni bólnici:
 Dne 29. julija. Rudolf Tertnik, delavčev sin, 3 mes., driska.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
31. julija	7. zjutraj	736.10	16.5	szpd. sl.	sk. js.	0.00
	2. pop.	733.70	26.3	s. sl.	d. obl.	
	9. zvečer	734.28	20.0	bzv.	obl.	

Poslano*

Po trudapolnem večdnevem zborovanju je konečno vendar zagledal v 161. „Slovenčevi“ številki na jako neprimernem kraju napovedani dopis „Iz cérkniške dekanije“ luč sveta. Malo bi se mi, sicer mirni Planinci, brigali za kozolce, katere jako učeni gospod po „Slovenčevih“ prodalih preobrača, ako bi nas ta modrijan ne obilaval s smradljivo gnojnico ostudnega obrekovanja in strupene zavisti. Ker pa pravijo, da še pes zacvili, ako se mu na rep stopi, upam, da se tudi meni ne bode v zló šteló, ako spregovorim par besedic v obrambo svoje v omenjenem dopisu na jako surov način napadene česti.

Gosp. dopisniče celemu svetu — kakor je obljubil — na dolgo in široko razklada, da je to nad vse čudno, da voditelju šole prihod škofov ne gre mar. Meni se pa to še malo bolj čudno vidi, da gospodu kaplanu in katehetu Josipu Lavriču škofov prihod ni bil toliko mar, da bi bil pri lokalni učiteljski konferenci ali pri kaki drugi priliki učiteljskemu osobju, ali podpisane mu voditelju gledé škofovega sprejema privoščil vsaj jedno besedico, vsled katere bi bil podpisani z veseljem to oskrbel, česar se baje njemu ni zljubilo. Ako bi bil ta gospod — kaj pravite k temu, gosp. „Slovenčev“ urednik? — po izgledu njegovega prednika, ranjkega č. g. Ant. R., ravnal ter v sporazumljeni z učiteljstvom deloval, prihranil bi bil meni nepotrebno pisarenje, sebi pa pečat blamaže, katerega si je s tém nezaslišanim ravnanjem neizbrisljivo utisnil.

Tudi občinski zastop bi bil gotovo storil svojo dolžnost, ako bi bil od merodajne strani k sprejemu povabljen tako, kakor se spodobi olikanim ljudem.
 Malo več takta bi tu prav nič ne škodilo čestiti gospódi!

Da pa ne bode svet mislil, da je le gosp. učitelj drugega razreda, Jakob Žebřé, škofa počastil in da sva se podpisani voditelj in gospica učiteljica skrila v najzadnje skrivšče planinskih votlin, bodi resnici na ljubo tudi povedano, da je bil podpisani ob škofovem prihodu kot organist s pevskim zborom na kóru, a gospica učiteljica pa pri mladini iz vseh treh razredov pri slavoloku, kjer se je na priporočilo gosp. župnika z lece in zadnji dan tudi v šoli (v tretjem razredu je v pričó podpisanega priporočal, kje in kako naj se zberó) sešla.

Spregovoril bi konečno še par besedic s perfidnim dopisnikom in njegovim dobro znanim svetovalcem o slogi, o kompetentnih oblastih itd., a to bi bilo zoper mojo čast in pošteno ime, katerega mi ta svojat nikdar odvzela ne bo.

Pometajte najpoprej smeti pred svojim pragom in potem še le obirajte in blatite soseda, kateri vam še nikdar nič zaloga storil ni.

Toliko v odgovor jedenkrat za vselej.

Josip Bénédek,
nadučitelj in vodja trirazredne ljudske šole v Planini.

* Za vsebino in obliko tega dopisa ne prevzame uredništvo nobene odgovornosti.

Vožni red Rudolfove železnice,

veljaven od 1. junija 1885.

Ljubljana-Terbiž.

Postaje	Osobni vlaki			
	1. 2. 3. razred po noči	1. 2. 3. razred zjutraj	1. 2. 3. razred dopolud.	1. 2. 3. razred zvečer
Ljubljana, juž. želez. odh.	12.15	6.40	11.40	6.35
Ljubljana, Rud. želez.	12.19	6.44	11.45	6.39
Vižmarje	12.29	6.53	11.55	6.48
Medvode	12.41	7.04	12.07	6.59
Loka	12.56	7.17	12.21	7.12
Kranj	1.12	7.31	12.38	7.26
Podnart-Kropa	1.30	7.48	12.56	7.43
			popol.	
Radovljica (m. p.)	1.49	8.05	1.14	8. —
Lesce-Bled	1.55	8.12	1.24	8.08
			zjutraj	
Javornik	2.16	8.29	1.46	8.25
Jesenice	2.27	8.39	1.57	8.33
Dovje	2.47	8.56	2.18	8.49
Kranjska Gora	3.16	9.21	2.48	9.11
Rateče-Bela Peč	3.31	9.37	3.03	9.24
Terbiž	3.48	9.55	3.20	9.38

Terbiž-Ljubljana.

	po noči	zjutraj	popol.	zvečer
Terbiž odh.	12.36	7.28	1.10	6.20
Rateče-Bela Peč	1.01	7.44	1.30	6.39
Kranjska Gora	1.22	7.57	1.46	6.53
Dovje	1.55	8.22	2.19	7.19
Jesenice	2.23	8.41	2.43	7.41
			zjutraj	
Javornik	2.30	8.47	2.50	7.48
Lesce-Bled	2.56	9.06	3.15	8.13
Radovljica (m. p.)	3.03	9.12	3.22	8.21
Podnart-Kropa	3.27	9.29	3.44	8.44
Kranj	3.47	9.45	4.02	9.03
Loka	4.06	9.59	4.20	9.20
			dopol.	
Medvode	4.21	10.12	4.34	9.34
Vižmarje	4.34	10.23	4.46	9.46
Ljubljana, Rud. žel. prih.	4.44	10.31	4.55	9.55
Ljubljana, juž. žel.	4.50	10.35	5. —	10. —

Carsko, mareno in bock-pivo

iz pivovara bratov Kosler

priporočá

v zabojih po 25 in 50 steklenic

A. Mayerjeva

trgovina piva v steklenicah

v Ljubljani. (118) 3

Zobe in zobovje

vdevlje po najnovšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, i. nadstropje.

Odklikovan s tremi zlatimi in jedno svetinjo za zaslugé
Fran Jožefov grenki vrelec
 od davna iskúšena, izborna grenka voda.
Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti.

Lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani

priporočá in vsak dan s pošto razpošilja na deželo.

Marijaeelske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspéh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, kró v želodcu, bitje sroa, zabasanje, gliste, bolezní na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.** — 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. **Svarilo!** Opozarjamo, da se tiste **istinite Marijaeelske kapljice** dobivajo samo v lekarni **Trnkóczy-ja** zraven rotovža v Ljubljani. Razpošiljava se le jeden tucat. (114) 2

Cvet zoper trganje

je odločno najboljšé zdravilo zoper **protin** ter **revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu** ter **živcih, oteklino, otrpnele nede** in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. **Zahteva naj se samo „ovetu zoper trganje po dr. Ma-liču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.**

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in plúčne bolečine. 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči sokí in siropi.

Kri čistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnelih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatuljah á 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatuljami 1 gld. 5 kr. Razpošilja se najmanj jeden zavoj.

Terno! Terno! Terno!

Proč z matematiko!

Mi imamo trdno prepričanje, da se pótém matematičnega izračunanja ne morejo številke, ki imajo biti vlečene, preračunati uže naprej.
 Naročili smo pri vseh matematičnih in kričočih številke, toda nikedar doseglí taj povoljnega, dokler nismo prosili sveta pri svetoznani mojstrinji sedanje dobe, milostivi gospé

Heleni de Csekefalvy, Košice

(Ogerska). Glavna ulica št. 88, vsled kojega smo na
Trst **Linc** **Dunaj**
 s številkami
 31 15 65 10 6 61 20 10 53
 velike terne po
 12800 gl. 960 gl. 1200 gl.

dobili.
 Hočete li srečni biti, potem se le obrnite do te **velike mojstrinje**, ker je le ona poklicana, da vas vsled svojega **neizmotljivega sveta** reši revščine in béde.
 Giarotin Josip, Fran Hulbusz,
 čolnar na Reki, mesar v Budimpešti.
 Josip Nittiche v Nussdorfu pri Dunaji.
 Proti vpošiljavi zneska 1 gld. 50 kr. in treh poštnih mark dopošljejo se številke. (119) 5-4

V našem založništvu je izišel na svitlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

V Ameriko

pride najceneje, kdor se obrne na
Arnolda Reifa, Dunaj, L., Pestalozzigasse 1,
 najstarejša tvrdka te vrste.
Natančneje izpovedbe in prospekti zastonj. (22) 50-22